

Til: Instituttstyret ved Sosialantropologisk institutt
Fra: Instituttleder

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr.: V-sak 3
Møtenr.: 7/2026
Møtedato: 13.10.2026
Notatdato: 06.10.2026
Saksnr.:

Opprettelse av årsenhet i sosialantropologi

Henvisning til lov- og regelverk

- Forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo, [§ 3.2 Etablering, endring og nedlegging av studieprogram og studieenheter](#)

Bakgrunn

Masterprogrammet Social Anthropology har i dag 50 studieplasser. Antall førsteprioritetssøkere per plass er lavest av alle SV-fakultetets masterprogram (1,5 i 2026), og poenggrensen er også i det laveste sjiktet, selv om vi har hatt en liten oppgang i 2026 (fra 2,89 til 3). Med kun 33 startende studenter høsten 2026 er det tydelig at kapasiteten er overdimensjonert i forhold til rekrutteringen.

Innføringen av skolepenger for studenter i SFM-opptaket (statsborgere utenfor EU/EØS/Sveits) medførte at vi så å si mistet denne studentgruppen, men det bør nevnes at vi kun har hatt rundt fem startende per år fra dette opptaket før endringen. I 2026 har vi SFM-opptak på masterprogrammet igjen for første gang på to år, men det er urealistisk å forvente at dette skal føre til merkbar økning i rekrutteringen da de fleste takker nei når de forstår hvor mye det vil koste å studere hos oss. Vi har mange masterstudenter med høy poengsum, men med såpass stor opptaksramme og relativt liten søkermasse blir opptaksgrensen lavere enn vi ønsker. Til sammenligning har master i sosiologi i skrivende stund 40 studieplasser, mens Human Geography har 26 studieplasser. I tillegg har vi utfordringer med veilederkapasiteten, selv med langt færre studenter enn opptaksrammen vår er.

På bachelorprogrammet har vi de siste årene heller ikke alltid fylt de 91 plassene ved opptak, hvis man regner hvor mange som faktisk møter til studiestart, selv om det har gått noe opp de to siste årene.

2026 hadde vi kun 1,1 førsteprioritetssøkere per studieplass. Dette er det laveste av alle SVs bachelorprogram. Vi har også et lavere inntakssnitt enn vi skulle ønske, og et stort frafall, spesielt i løpet av førsteåret. Frafall og færre enn 2 førsteprioritetssøkere per plass gjelder flere bachelorprogram på SV, men konklusjonen likevel er at SAI til har en god del tomme studieplasser som vi risikerer å miste dersom vi ikke bruker dem annerledes.

I en gjennomgang av søkere per plass og inntaksgrenser på Forum for studiespørsmål 21.05.2026, hadde fakultetet markert inntaksgrensen for både bachelor og master på SAI med røde flagg. Det samme gjaldt førsteprioritetssøkere per studieplass. Studiedekanen på SV-fakultetet har oppfordret oss til å se på andre muligheter for bruk av disse plassene.

Forslag til omfordeling av studieplasser ved SAI

Vi foreslår å opprette en årsenhet i sosialantropologi med 20-30 studieplasser. Minst 15 studieplasser bør tas fra masterprogrammet, og resten fra bachelorprogrammet. Årsenheten skal bestå av emner som allerede finnes i bachelorprogrammet, og disse studentgruppene vil altså ha undervisning sammen. Det vil altså ikke kreves flere undervisningsressurser enn vanlig, og sensurbehovet blir heller ikke større enn det vil hadde hatt dersom vi hadde fylt alle våre studieplasser.

Begrunnelse for forslaget

På SV-fakultetet finnes det i dag årsenheter for statsvitenskap, sosiologi, psykologi, og samfunnsøkonomi. Med unntak av statsvitenskap har alle årsenhetene flere førsteprioritetssøkere enn tilsvarende bachelorprogram. og viser at årsenheter fortsatt er populære blant søkere selv om tallene også gjenspeiler at det er færre plasser på årsenhetene. UiB og NTNU tilbyr årsenhet i sosialantropologi med henholdsvis 2,2 og 1,7 førsteprioritetssøkere pr. plass, mens BA-programmene begge steder har under én førsteprioritetssøker pr. plass.

Ved å opprette en årsenhet kan SAI kan vi nå nye målgrupper, blant annet søkere som har utdannelse i et undervisningsfag fra før og trenger 60 studiepoeng i et annet fag til for å få bedre poengsum i opptak til PPU og/eller ansettelse på trinn 8-13 i skolen, eller allerede kvalifiserte lærere som ønsker undervisningskompetanse i et samfunnsfag. Årsenheten vil dermed også være et viktig bidrag til å

styrke lærerkompetansen i sosialantropologi i undervisningsfaget *Sosiologi og sosialantropologi* i videregående skole. En årsenhet kan også tiltrekke søkere som ikke vil forplikte seg til et helt bachelorløp før de vet om de trives på studiet, eller personer som ønsker kompetanseheving etter noen år i arbeidslivet. Årsenheten kan også bidra til å rekruttere flere søkere til bachelorprogrammet for studenter som ønsker å bygge ut til en grad.

Det kan argumenteres for at overføring av studieplasser fra flerårige program til et ettårig program medfører færre aktive studenter på instituttet til enhver tid, men disse plassene står nå i praksis står tomme grunnet utilstrekkelig rekruttering på master og høyt frafall i starten av bachelorprogrammet. Vi tror at det er større sjanse for at studenter velger å fullføre en årsenhet enn en bachelor selv om de ikke ønsker å gå videre til grad, noe som vil være positivt for den samlede studiepoengproduksjonen på instituttet.

Tidsplan basert på fakultetets frister

- Høst 2026: Programendringer skal vedtas av styre eller programråd på enheten.
- Februar 2027 (året før første opptak): Frist for å levere søknad om opprettelse av nytt studieprogram til fakultetet.
- Mars 2027: Fakultetsstyret behandler søknad om opprettelse av nytt studieprogram i mars, og melder inn forslaget til behandling i universitetsstyret innen 15. april.
- Juni 2027: Universitetsstyret fatter vedtak i juni.
- August/september 2027: Enheten melder inn endring i studieplasser. Dette behandles av fakultetsstyret, og forslaget meldes til rektor innen 1. oktober.
- November/desember 2027: Rektor vedtar opptaksrammer.
- Desember 2027: Nytt program publiseres på nett.
- Februar 2028: Samordna opptak åpner for søkere.

Forslag til vedtak:

Forslag til vedtak: Instituttstyret vedtar å søke universitetsstyret om opprettelse av en årsenhet i sosialantropologi, samt gir en anbefaling om hvor mange studieplasser programmet skal ha, og hvor mange av disse som skal overføres fra henholdsvis master- og bachelorprogrammet.

Med hilsen
Thorgeir Kolshus
Instituttleder

Saksbehandler:

Liv Christina Varen og Guro Frostestad